

Kortársunk, Lear király

Tele vagyunk szorongással

168 Óra, 2015. szeptember 10., [Karácsony Ágnes](#) írása

Ionesco Makbettjét – Orosz Ákossal, Bányai Kelemen Barnával, Kerekes Évával – az Átriumban, Shakespeare Lear királyát, László Zsolt főszereplésével, a Radnóti Színházban viszi színre. Közben már arra is készül: októbertől külföldre utazik. Körberendezi a világot. Annyira nincs ideje, hogy csak éjjel tudott interjút adni, miközben sétáltatta kutyáját, Pankát. Aki amúgy mindig vele van, külföldi színházi szerződéseiben is külön kikötés: Panka nélkül nem megy. De a 168 Óra most a Lear királyról kérdezte Alföldi Róbertet.

– Próbáin gyakran előjátszik szerepeket?

– Igen. Voltaképpen mindegyiket.

– Major Tamásról mondták: saját rendezései közben az összes szerepben remekelt, és legszívesebben mindet el is játszotta volna.

– Szoktam is mondani a színészeknek: a próbán a rendező a legjobb színész, könnyed, nincsenek görcsei, mert nincs színészi felelőssége. Hiszen csak egyszer kell jónak lennie az adott helyzetben.

– Játszották a Lear királyt a Nemzetiben is az ön igazgatása alatt. Gothár Péter rendezte. Ön volt Cornwall benne. Akkor beszéltünk arról: a színház, ha jól működik, tūpontosan reagál a korra, amelyben létrejön, a Lear pedig egy különösen érzékenyen „színházi szeizmográfum”.

– Így van, de ez magára Shakespeare-re igaz. Egy-egy darabja nem úgy általában tükrözi a kort – nyilván túl azon, hogy emberi viszonyokat ábrázol –, hanem mintha Shakespeare megérzett volna valamit abból, ami konkrétan éppen most és itt van. Mintha a mi napi fájó ügyeinkről beszélne.

– A Lear esetében „fájó ügy” lenne a hatalom elengedésének képessége?

– Engem ez nem érdekel. Ahogyan az öregedés dilemmája sem, ami sokaknál bizonyára következik a Learból. Éppen a Gothár-féle előadás kapcsán kezdtem azon tūnődni: a Lear igazából kamaradarab. Ehhez képest mindig „szélesvásznú” előadások születnek belőle. Aztán eltettem magamba a Leart: vannak a lelkemben színdarabok, amelyeket cipelek, olykor sokáig, mert megrendezésükhöz adott színházi és társadalmi pillanat együttállása szükséges. A Learhez kellett a Radnóti Színház felkérése, a szűk tér, a kis színpad, a társulat, az, hogy Zsoltot meg lehetett hívni a címszerepre.

– László Zsolttal önök egy generációhoz tartoznak. Ha ő a címszereplő, akkor Lear voltaképpen a kortársuk?

– Igen, ez találó. Lear a kortársunk. Ha belegondol, a Lear alapkonfliktusa szinte súlytalan: valaki azt mondja, na, gyerekek, befejeztem, odaadom a vagyonomat – ami lehet ország, vállalat, pénz, bármi –, elég volt, belefáradtam, azért még élni akarok, csak azt mondjátok meg, ti mennyire szerettek. És az egyik lány azt válaszolja: úgy szeretlek, ahogyan az normális. Mire Lear bekattan, mindent felrűg, közben kiderülnek a családi hazugságok. Eléggé intim ügyekről szól a darab.

– De mitől a kortársunk akkor?

– Számos kortársam gondolkodik úgy: húsz-huszonöt-harminc éve keményen dolgozik, sokat le is tett az asztalra, mindent megteremtett a családjának, akkor hát ideje lenne élni is. Mégsem megy. Tele vagyunk szorongással. Mintha elfelejtettük volna, mit jelent „élni”. Vagy nem vagyunk rá alkalmasak, vagy rosszkor gondolunk rá, vagy nem merünk „kilépni”, vagy nem sikerül. Egy potens korban lévő ember megtébozódása, amikor kicsúszik alóla az élet, tragikusabb, mint annak az esetében, aki korban amúgy is az élete vége felé közeledik.